

Sygn. akt IV KK 299/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **B. B.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 21 listopada 2012 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 22 września 2011 r.,

1. uchyla zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego z dnia 22 września 2011 r., i przekazuje sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania;

2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 22 września 2011 r., uznał oskarżonego B. B. za winnego tego, że, w okresie od 10 stycznia 2010 roku do 10 lutego 2010 roku, w

R., znęcał się psychicznie nad żoną J. B. i córką W. B. w ten sposób, że, będąc pod wpływem alkoholu wszczywał awantury w trakcie których znieważał je słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził pozbawieniem życia, w okresie od 16 marca 2010 roku do 7 listopada 2010 roku, znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną J. B. i córką W. B. w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczywał awantury w trakcie których znieważał je słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził pozbawieniem życia oraz szarpał za włosy W. B. i uderzył ręką w głowę J. B., a nadto tego, że w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 24 marca 2011 roku, w R., znęcał się psychicznie nad żoną i córką w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczywał awantury, w trakcie których znieważał je słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził pozbawieniem życia oraz fizycznie nad J. B., uderzając ją ręką w głowę, tj. występków z art. 207 § 1 k.k., popełnionych w warunkach z art. 91 § 1 k.k. i za to, na mocy art. 207 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, a, na mocy art. 63 § 1 k.k., na poczet kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, tj. jeden dzień zatrzymania w okresie od 24 marca 2011 roku do 25 marca 2011 roku.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 30 września 2011 r.

Kasację od tego orzeczenia, w całości na korzyść skazanego, wywiódł Prokurator Generalny. Prokurator Generalny podniósł „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 366 § 1 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., polegające na zaniechaniu przez sąd wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, związanych z wcześniejszą karalnością oskarżonego B. B., w wyniku czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych przypisanego oskarżonemu czynu z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., co doprowadziło do skazania go za fizyczne i psychiczne znęcanie się nad żoną J. B. i córką W. B. w okresach od 10 stycznia 2010 r. do 10 lutego 2010 r., od 16 marca 2010 r. do 7 listopada 2010 r. oraz od 1 stycznia 2011 r. do 24 marca 2011 r., pomimo tego, że wcześniejszym prawomocnym wyrokiem tego sądu w sprawie II K 172/11 został on skazany za fizyczne i psychiczne znęcanie się nad tymi samymi osobami oraz dziećmi M. B. i T. B. w okresach od 10 stycznia 2010 r. do 11 lutego 2010 r. oraz od 15 marca 2010 r. do 6 kwietnia 2010 r.”.

W oparciu o przytoczony zarzut skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego jest oczywiście zasadna i podlega uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Tak jak podnosi Prokurator Generalny, rzeczywiście w sprawie doszło do naruszenia wskazanych w kasacji przepisów – art. 366 § 1 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. – poprzez skazanie oskarżonego B. za czyny, za które już wcześniej częściowo został on skazany. Już wcześniej bowiem Sąd Rejonowy prawomocnym wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2010 r., sygn. II K 172/10, uznał B. B. za winnego tego, że, od 10 stycznia 2010 roku do 11 lutego 2010 roku i od 15 marca 2010 r. do 6 kwietnia 2010 roku, w R., znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną *J. B. oraz dziećmi M., T. i W. B. w ten sposób, że wszczywał awantury domowe w trakcie których ubliżał im słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził im, szarpał syna M., a w dniu 6 kwietnia 2010 roku uderzając go pięścią w twarz spowodował u niego obrażenia w postaci stłuczenia szczęki po stronie lewej, zadrapania skóry szyi po stronie lewej i okolicy poniżej obojczyka lewego, kwalifikujące się jako naruszenie czynności narządu ciała trwające nie dłużej niż 7 dni, tj. występków z art. 207 § 1 k.k. oraz art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (sprawa o sygn. akt II K 172/10). Przedmiotem tego postępowania karnego, prowadzonego w tym samym sądzie, było fizyczne i psychiczne znęcanie się oskarżonego B. B. nad członkami rodziny – żoną J., córką W. oraz synami M. i T., zaś w sprawie o sygn. akt II K 130/11 nad żoną J. i córką W. Czasokresy znęcania się nad żoną i córką przyjęte w zaskarżonej niniejszym sprawie o sygn. II K 130/11, to jest okresy od 10 stycznia 2010 r. do 10 lutego 2010 r., od 16 marca 2010 r. do 7 listopada 2010 r. oraz od 1 stycznia 2011 r. do 24 marca 2011 r. były już w części przedmiotem osądu we wcześniej zakończonej sprawie o sygn. akt II K 172/10 – były to okresy od 10 stycznia 2010 r. do 10 lutego 2010 r. i od 15 marca 2010 r. do 6 kwietnia 2010 r.*

Jak trafnie zauważa Prokurator Generalny, zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2010 r., sygn. IV KK 393/10, publ. Lex nr 685744, wydanym w sprawie o podobnym stanie faktycznym, „uchylenie polegające na dwukrotnym przypisaniu oskarżonemu części okresu przestępnego działania nie należy wprawdzie do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych (z uwagi na

to, że okres znęcania się ustalony w wyroku zaskarżonym kasacją obejmował nie tylko okres przyjęty we wcześniejszym wyroku, ale również objął dalsze działanie..., nie została naruszona powaga rzeczy osądzonej), ale w sposób rażąco obraża dyspozycję zawartą w art. 366 § 1 k.p.k.” Nadto Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 października 2011 r., sygn. IV KK 311/11, publ. Lex nr 1027196, orzekł: „Rażąco obraża art. 366 § 1 k.p.k. ma miejsce, gdy okres znęcania ustalony w wyroku kwestionowanym kasacją obejmuje w określonym zakresie czas tego rodzaju przestępnego zachowania na szkodę tych samych pokrzywdzonych ustalony wcześniejszym wyrokiem”. Art. 366 § 1 k.p.k. stanowi, iż „przewodniczący kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem, bacząc, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy”. Do okoliczności takich niewątpliwie zaliczyć należy okoliczności wcześniejszej karalności oskarżonego, zwłaszcza karalności za takie samo przestępstwo popełnione na szkodę tych samych osób, co ma istotne znaczenia dla prawidłowego, zgodnego z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., określenia granic czasowych czynu będącego przedmiotem postępowania.

Jak wynika z akt sprawy, przesłuchana w charakterze świadka J. B. w toku postępowania przygotowawczego w dniu 24 marca 2011 r. zeznała między innymi, iż składała już dwukrotnie zawiadomienia o znęcaniu się B. B. nad rodziną i po przeprowadzonych postępowaniach dostawał on wyroki w zawieszeniu (k. 2 – 3). Przesłuchana w charakterze świadka córka oskarżonego, W., w toku postępowania przygotowawczego zeznała między innymi, iż jej ojciec znęca się fizycznie i psychicznie nad całą rodziną pomimo wyroków sądowych za znęcanie się (k. 12). Ponadto w toku postępowania przygotowawczego do akt postępowania dołączono akt oskarżenia o sygn. Ds. /.../, którym B. B. oskarżono o to, że, od bliżej nieustalonego dnia stycznia 2008 r. do dnia 9 stycznia 2010 r., w miejscowości R./, znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną J., córką W. oraz synami T. i M. B. w ten sposób, iż będąc w stanie po użyciu alkoholu wszczynał awantury podczas których używał wobec wyżej wymienionych słów powszechnie uznanych za obraźliwe, groził pobiciem i pozbawieniem życia oraz używał siły fizycznej poprzez popychanie, szarpanie, tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.

Wprawdzie z Informacji o Osobie z Krajowego Rejestru Karnego wynikało jedynie, iż B. B. w sprawie sygn. akt II K 50/10 Sądu Rejonowego został skazany za czyn z art. 207 § 1 k.k. niemniej jednak sąd dysponował opinią sądowo –

psychiatryczną podejrzanego z dnia 25 maja 2010 r. ze sprawy sygn. Ds. /.../, przesłaną w ślad za aktem oskarżenia. Z przedmiotowej opinii wynikało, iż B. B. podejrzany jest o popełnienie czynu z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w okresie od dnia 10 stycznia 2010 r. do dnia 11 lutego 2010 r. i od dnia 15 marca 2010 r. do dnia 6 kwietnia 2010 r. (k. 61-63). Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 22 września 2011 r., po przesłuchaniu oskarżonego i świadków zaliczył do materiału dowodowego między innymi opinię sądowo – psychiatryczną sporządzoną na potrzeby postępowania o sygn. akt Ds /.../ Prokuratury Rejonowej i wydał wyrok, którym B. B. został uznany za winnego fizycznego psychicznego znęcania się nad żoną J. i córką W. w okresach od 10 stycznia 2010 r. do 10 lutego 2010 r., od 16 marca 2010 r. do 7 listopada 2010 r. i od 1 stycznia 2011 r. do 24 marca 2011 r. Tymczasem okresy od 10 stycznia 2010 r. do 10 lutego 2010 r. oraz do 16 marca 2010 r. do 6 kwietnia 2010 r. objęte były wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2010 r., sygn. akt II K 172/10.

Oparcie ustaleń faktycznych na niepełnych danych dotyczących wcześniejszej karalności oskarżonego za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k., na skutek niewyjaśnienia, że wcześniej w sprawie II K 172/10, dotyczącej znęcania się nad członkami rodziny zapadł prawomocny wyrok, doprowadziło do wadliwego określenia czasokresu popełnienia przypisanego w wyroku w sprawie o sygn. II K 130/11 przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., co stanowi rażące naruszenie przepisów art. 366 § 1 k.p.k. i art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. Uchybienie to miało niewątpliwie istotny wpływ na treść orzeczenia, ponieważ doprowadziło do dwukrotnego ukarania za część czynu zabronionego za znęcanie się nad J. B. i W. B. – konkretnie od 10 stycznia 2010 r. do 10 lutego 2010 r. oraz od 16 marca do 6 kwietnia 2010 r.

Z powyższych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.